

ÎNCHEIERE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Stela Procopciuc

Sergiu Daguța

Lilia Roic-Botezatu

Ion Malanciuc

Cu participarea

Grefierului:

Sergiu Sîrbu

examinând în ședință publică cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Aliona Donos, depusă de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”, în cauza civilă nr. 2rac-35/23, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Mobiport Lux” împotriva SRL „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a ț ă :

La 15 iulie 2010, SRL „Mobiport Lux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Mobiport Lux”. S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 1 831 439,78 de lei, cu titlu de datorie rămasă neachitată. S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 329 659,16 de lei, cu titlu de penalitate contractuală, calculată în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de neachitare a sumei datorate, dar nu mai mult de 180 de zile. S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” taxa de stat în mărime de 50 000 lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată. S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 10 000 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistența juridică. S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” a sumei de 3 566 899,43 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, calculată până în ziua pronunțării hotărârii judecătorești, ca fiind neîntemeiată. S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” a sumei de 638 710 lei, indicată în factura KX 5248805 din 11 mai 2010, ca fiind neîntemeiată. S-a respins cerința din cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat încasarea de la SRL „Enif-Also” în

beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 1 106 699,42 de lei, cu titlu de prejudiciu, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 3 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Mobiport Lux” și apelul incident declarat de SRL „Enif-Also” și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 21 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile delirate de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also” și de avocatul Ion Arhiliuc în interesele SRL „Mobiport Lux”, s-a casat integral decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SRL „Mobiport Lux”, prin intermediul reprezentanților. S-a casat parțial hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea în care cerințele SRL „Mobiport Lux” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, au fost respinse și, în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care: S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 2 639 531,22 de lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 12 iunie 2010 – 01 decembrie 2018. S-a încasat de la SRL „Enif-Also” în beneficiul SRL „Mobiport Lux” suma de 37 500 – taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel. În rest, hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a menținut. S-a respins ca fiind neîntemeiat apelul incident declarat de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also”.

La 13 ianuarie 2023, avocatul Nicolae Leșan, acționând în interesele SRL „Enif-Also”, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, casarea încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel.

Examinarea recursului declarat de avocatul Nicolae Leșan în interesele SRL „Enif-Also”, a fost fixată în ședință publică, pentru data de 15 februarie 2024, ora 09:30.

La 15 februarie 2024, ora 08:03, prin intermediul poștei electronice, avocatul Nicolae Leșan a depus cerere de recuzare a judecătorilor Oxana Parfeni, Aliona Donos și Diana Stănilă, de la examinarea recursului.

În motivarea cererii de recuzare, în esență, a invocat că examinarea de către judecătorii transferați temporar a cererii de recurs sau altor cereri înaintate în cadrul examinării cauzei nr. 2rac-35/23 pune în discuție chestiunea legalității desemnării lor precum și caracterul de tribunal stabilit de lege conform prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituție, art. 6 CEDO precum și Jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

În drept a invocat prevederile art.50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

Avocatul Nicolae Leșan și avocatul Gîlcă Ilie au fost notificați despre ședința privind examinarea cererii de recuzare stabilită pentru data de 21 februarie 2024, ora 09:00, cu prezența părților.

Prin cererea depusă, avocatul Gîlcă Ilie a solicitat examinarea cererii de recuzare în lipsa sa, cu constatarea abuzului de drept din partea reprezentantului SRL „Enif-Also”.

Avocatul Leșan Nicolae, deși a înaintat recuzare, nu s-a prezentat la ședință pentru a-și susține cererea și a convinge instanța că această reprezintă o expresie a unei exercitări în condițiile legii a drepturilor procesuale și nu un abuz.

Examinând cererea de recuzare depusă de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”, în cauza civilă nr. 2rac-35/23, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Mobiport Lux” împotriva SRL „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 50 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sânt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

În conformitate cu prevederile art. 52 alin. (5) din Codul de procedură civilă, nu se admite recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sunt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivele invocate de avocatul Nicolae Leșan, care acționează în numele și interesele SRL „Enif-Also”, nu pot constitui temei de admitere a cererii de recuzare, deoarece nu duc la inadmisibilitatea participării judecătorilor Oxana Parfeni și Diana Stănilă la examinarea prezentei cauze civile.

Or, afirmațiile că ar exista posibile circumstanțe care ar afecta obiectivitatea judecătorilor recuzați, fără a le argumenta și proba, nu constituie temei de recuzare în sensul art. 50 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, conform prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Astfel, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.142/8 din 02 mai 2023, s-a dispus transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorilor Oxana Parfeni, Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Aliona Donos, Judecătoria Bălți. Ulterior, prin hotărârea nr.506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al

Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, inclusiv pentru judecătorul Oxana Parfeni, de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Totodată, prin hotărârea nr.507/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a transferat temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, începând cu data de 12 noiembrie 2023, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, inclusiv judecătorul Diana Stănilă de la Curtea de Apel Bălți.

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de recuzare este neîntemeiată și nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de recuzare a judecătorilor Oxana Parfeni și Diana Stănilă, de la examinarea recursului declarat de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”.

Totodată, referitor la cerere de recuzare a judecătorului Aliona Donos, Completul de judecată accentuează că a decăzut necesitatea examinării acesteia din motivul că prin hotărârea din 06 februarie 2024, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a admis cererea de demisie a judecătorului Aliona Donos, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 20 februarie 2024, iar ședința privind examinarea recursului a fost fixată pentru data de 21 martie 2024.

Distinct de cele reținute mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, menționează că, în conformitate cu art. 4 din Codul de procedură civilă, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, **în termen rezonabil**, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Potrivit art. 10 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cazurile expres prevăzute de lege, instanța sancționează cu amendă participanții la proces, reprezentanții, alte persoane care nu sînt participanți pentru fapte ce constituie încălcări procedurale.

Conform art. 27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Conform art. 56 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării

obligățiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Iar potrivit art. 61 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Participanții la proces care exercită drepturile procedurale în mod abuziv se sancționează de către instanța de judecată cu amendă în mărime de până la 50 de unități convenționale.

Potrivit art. 9 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă.

La fel și prevederile art. 10 din Statutul avocatului, stipulează că asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională corectă. Asistarea și reprezentarea clientului impun diligență profesională adecvată, pregătire temeinică a cauzelor, potrivit naturii cazului și experienței.

Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova, prevede la Capitolul V alin. (1) că, avocatul este obligat să manifeste un comportament respectuos în fața instanțelor de judecată, solicitându-le acestora respectul și tratamentul reciproc în calitate de avocat. Avocatul care se prezintă în fața instanțelor de judecată sau care participă la o procedură judiciară trebuie să respecte regulile de conduită aplicabile în instanța de judecată. Obligația de a respecta aceste reguli nu limitează avocatul să obiecteze împotriva acțiunilor judecătorului sau să exercite alte drepturi procedurale.

Conform art. 161 alin. (2) din Codul de procedură civilă, amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 de lei.

Potrivit art. 54 alin. (1) lit. d) și k) din Legea nr. 1260 din 2002 cu privire la avocatură, avocatul este obligat: să aplice, în exercitarea profesiei sale, mijloacele și metodele prevăzute de lege pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale clientului; să respecte normele Codului deontologic al avocatului și prevederile statutului profesiei de avocat.

Conform art. 13 alin.(1) și (2) din Codul civil, niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

În cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Având în susținere prevederile procedurale reținute, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă caracterul de o manieră abuzivă al cererii de recuzare depusă la 15 februarie 2024, având în vedere că anterior, invocând aceleași motive, avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”, a depus o altă cerere de recuzare a judecătorului Ion Malanciuc.

Astfel, Completul accentuează că anterior, prin cererea din 02 august 2023, avocatul Nicolae Leșan, care acționa în interesele SRL „Enif-Also”, a înaintat cerere de recuzare judecătorului Ion Malanciuc, invocând că transferul temporar al acestuia

la Curtea Supremă de Justiție, ar putea crea unele discuții referitor la caracterul de tribunal stabilit de lege conform art. 20 alin. (1) din Constituție, art. 6 CEDO și jurisprudența CtEDO.

Prin încheierea din 09 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins cererea de recuzare înaintată de SRL „Enif-Also”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc.

Deși circumstanțele invocate în cererea de recuzare a judecătorilor Parfeni Oxana, Stănilă Diana și Donos Aliona sunt similare celor invocate în cererea de recuzare a judecătorului Malanciuc Ion din 02 august 2023, acestea nu au fost înaintate simultan sau în termeni cât mai proximi din momentul devenirii cunoscute a unor eventuale schimbări în complet.

Or, Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111/5 din 05 februarie 2013, prevede că, în cazul suspendării, promovării, detașării, eliberării din funcție, unei boli îndelungate sau în cazul apariției situației de incompatibilitate, președintele instanței va emite o încheiere de schimbare a membrilor completului de judecată în ziua apariției incidentului procedural, dar nu mai târziu de 3 zile.

Avocatul Leșan Nicolae nu putea să nu știe că înaintarea unei cereri de recuzare face imposibilă examinarea cauzei în recurs până la soluționarea ei. Astfel, acesta a depus cererea de recuzare nemijlocit în ziua ședinței, deși completul era cunoscut dinainte și evident că putea să o facă într-o altă manieră, încât recuzarea să fie examinată până la ședința stabilită pentru examinarea recursului declarat de el.

Drept rezultat, s-a amânat examinarea cauzei, chiar dacă a fost prezent reprezentantul părții opuse, avocatul Gîlcă Ilie.

Astfel, în esență, Completul consideră că și în prezenta cerere de recuzare avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele SRL „Enif-Also”, nu a justificat un interes special și legitim al acesteia, ci scopul ei a fost anume tergiversarea examinării cauzei.

Dovada lipsei de interes, este confirmată și de absența acestuia la ședința de judecată la care s-a examinat cererea de recuzare.

Prin acest comportament avocatul Leșan Nicolae a dat dovadă de o desconsiderare profundă față de prevederile legale și etice menționate *supra* și care îl obligă să exercite cu bună credință drepturile sale procedurale și cu respect față de instanța de judecată și colegii săi care reprezintă partea adversă în litigiu. Respectiv, instanța de judecată are nu doar dreptul, ci chiar obligația de a curma orice exercitare abuzivă a drepturilor.

În acest context, coroborând ipotezele reținute cu normele legale indicate *supra*, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va aplica avocatului Nicolae Leșan amendă judiciară în mărime de 40 unități convenționale, echivalentul a 2 000 de lei, pentru exercitarea drepturilor procedurale în mod abuziv.

Completul de judecată reține că sancțiunea aplicată este în strictă conformitate cu prevederile legale citate *supra* și constatările CtEDO în cauza nr.68273/14 și nr.68271/14 Gestur Jonsson and Ragnar Halldor Hall contra Islandei din 22.12.2020, potrivit cărora sancțiunea aplicată, în lipsă, unui avocat pentru exercitarea abuzivă a drepturilor procesuale nu reprezintă o „sancțiune penală” și nu cade sub incidența garanțiilor prevăzute de art.6 CEDO.

În conformitate cu prevederile art. 50-53, art. 61 alin. (1) și (3), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni și Diana Stănilă, depusă de avocatul Nicolae Leșan în numele și interesele Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also”, în cauza civilă nr. 2rac-35/23, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se constată exercitarea abuzivă a drepturilor procesuale de către avocatul Leșan Nicolae, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Enif-Also”.

Se aplică avocatului Nicolae Leșan amendă judiciară în mărime de 40 (patruzeci) unități convenționale, echivalentul a 2 000 (două mii) de lei, pentru exercitarea drepturilor procedurale în mod abuziv.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Stela Procopciuc

Sergiu Daguța

Lilia Roic-Botezatu

Ion Malanciuc